

Kondor Kata: Tündérszép álom. Benjamin Britten: Szentivánéji álom – a Magyar Állami Operaház és a zeneakadémia közös produkciója (2016. május 27.)
operavilag.net, 2016. június 3.

Egy olyan sűrű időszakban, mint az Operaház év végi Shakespeare-fesztiválja, az ember kritikusként is mértéktartásra törekszik: inkább kevesebb feladatot vállal, hogy azokat minél jobban felkészülten (és természetesen minél hamarabb) tudja teljesíteni. Nem jellemző tehát, hogy az eredeti tervezettől eltérően, utólag, önként vállal plusz feladatot, ahogyan most esetemben és a zeneakadémiai Szentivánéji álom esetében történik – ám az előadást megtekintve úgy éreztem, nem lehet szó nélkül elmenni egy ilyen kiváló bemutató mellett. Ezzel persze nem saját elhivatottságomat, hanem a produkció különlegesen magas színvonalát igyekszem hangsúlyozni: az Operaház rendkívül zsúfolt évadában kivételes örömet okozott ez a mindössze két estére szóló gyöngyszem.

Az előadás a Zeneakadémia és az Operaház együttműködésében valósult meg, így afféle kakukktojásnak is tekinthető. Egyfelől ez az operaszakosok vizsgálóelőadása, ám a szokásos operavizsgáknál jóval komolyabb célkitűzéssel, professzionális produkciókkal vállalva az összehasonlítást. Ugyanakkor nem is tipikusan az Operaház előadói és alkotói hozták létre, tehát ha annyit mondunk, hogy a Ház külső helyszínen lévő programjáról van szó, szintén nem fogalmazunk kellőképpen precízen. Ez a kétlakiság azonban szemlátomást jót tett az alkotófolyamatnak, amelyben ráadásul két, a felsorolt intézményeken kívülről érkező művész, a londoni Guildhall School karmestere, Dominic Wheeler (aki az idei Operavizsga-fesztiválról már ismerős lehetett a közönségnek) és a Miskolci Nemzeti Színház művészeti vezetője, Szabó Máté rendező vett részt.

Az előadás első élménye Khell Csörsz egyszerűségében is kiválóan funkcionáló díszlete: egy mozgatható oldalú kocka, melynek minden lapja rendelkezik egy fűvel borított és egy fekete, krétával rajzolható felülettel. Így egy pillanat alatt számtalanféle felosztású játéktér hozható létre, ráadásul a két oldal segítségével az erdei tündérvilág és a földi színterek közti váltás is könnyen megoldható. Hasonlóan ötletesek Füzér Anni jelmezei, különösen a tündérek esetében: ők valamennyien ruhájukon viselnek egy korábbi képet magukról, mintegy megőrizve gyermeki létüket. Zöld ruháik emellett az erdei társadalomban játszott szerepüket is érzékeltetik: a tündérlányok egészen egyszerű köntöst viselnek, Puck manószzerű ruhájára hanyagul hordott frakkot vett, a királyi pár pedig szemet gyönyörködtetően díszített zöld bundát hord, amellyel az Oberont alakító Li Meili kifejezetten királyian tud suhintani.

A rendező kiválóan operál a rendelkezésre álló eszközökkel, így eleven és szórakoztató előadás kerekedik. Nem is emlékszem, mikor nevezhettünk utoljára ennyire felszabadultan egy operaelőadáson, ezúttal azonban a humoros megoldások pompásan működnek, különösen a mesteremberek jelenete sikerül kacagtatóra. A klasszikus komédiai eszköztár – férfi női ruhában, össze nem illő szerelmespár – sem hat elcsépeltnek, a legbizarrabb poérok sem válnak erőltetetté, és nem is törik meg a produkció egészének integritását. Szabó Máté végig nagyfokú tudatossággal vezeti a cselekményt, megtartva, de jól összefogva az eredeti mű valamennyi rétegét. A nagyszerű térkezelésről már esett szó: a terem mérete olyan humorforrásokat is lehetővé tesz, melyek nagyszínpadon elvesznének – például a mesterek rendezője Peter Brook *Az üres tér* című könyvét olvassa, Hermia és Lysander pedig egy világtérképpel igyekszik tájékozódni az erdőben.

Az ifjú énekesek profikat megszégyenítő természetességgel, könnyedséggel mozognak a színpadon. Játékukban nyoma sincs műviségnek, legyen szó komédiázásról vagy – a sokszor még nehezebbnek bizonyuló – pátosról. Talán ennél is nagyobb öröm, hogy hangi teljesítményüket is elismerés illeti. Egyrészt sokan átlépik saját korlátaikat (legalábbis a korábbi vizsgálókon, előadásaikon tapasztaltakat), másrészt szinte kivétel nélkül jól megfelelnek a mű által támasztott követelményeknek, amiben természetesen a remek

darabválasztásnak is szerepe van, bárkié is az érdem. Szinte el is felejthetjük, hogy vizsgaelőadáson járunk, akár a már pályán lévőknek kijáró részletes méltatással is illethetnénk a szereplőket. Ám maradjunk meg mégis annál a szokásunknál, hogy ezt nem tesszük, csupán néhány ígéretes ifjú művészt és jól sikerült alakítást emelünk ki!

A négy szerelmes közül a legkomolyabb feladat a Helénát éneklő Nagy Zsófiának jut: biztos magasságai és telt szopránja sok örömet szereznek. A három másik fiatal művész – Bojtos Luca, Zuo You és Erdős Attila is kellemes, kiegyenlített hangon énekel, alakításuk hasonlóan illúziókeltő. A mesteremberek közül Kristofori Ferenc szép tenorhangja nem először keltheti fel a figyelmünket, ám ezúttal magabiztos hangadása is elismerésre méltó – talán személyében is olyan művészhez van szerencsénk, aki a színpadon érzi magát igazán elemében? A kisebb szerepek közül a legrövidebb megszólalásokat is élményt nyújtó hangon megszólaltató Cser Ágostont kell megemlítenünk, valamint a tündérlányok (Imai Ayane, Dani Zsuzsa, Yoshida Makiko, Utasi Melani, Békefi Edina, Sipos Katalin) karát, akik bájos lényükkel és csilingelő hangjukkal sokszorozzák meg a Titániát éneklő Brassói-Jőrös Andrea királynői kisugárzását.

Természetesen elismerés illeti azokat a művészeket is, akik a fiatalokkal kiválóan együttműködve, színvonalas produkciójukkal és tapasztalatukkal járultak hozzá az előadás sikeréhez. Tompor szerepében Gaál Csaba komikusi vénája legjavát mutathatja meg, ám emellett hangji teljesítményét sem érheti panasz. Puck jobbára prózai szerepében Paizs Miklós karizmatikus egyéniségével, valamint a szöveg és a zene magas szintű összehangolásával bizonyul emlékezetesnek. A karmester, Dominic Wheeler kiválóan kézben tartotta a produkciót, és miközben csodásan gazdag színeket csalt ki a zenekarból, érzékenyen figyelt az énekesekre is. Az pedig külön öröm, hogy a Britten-operát a fiatal énekesek épp egy angol karmesterrel mutathatták be.

Az egész évad egyik legjobban sikerült bemutatójának lehettünk tanúi ezen a péntek estén a Zeneakadémia Solti-termében. Csak azt sajnálhatjuk, hogy a produkció mindössze két előadást élt meg.